

I. évfolyam 1. szám

2019. október 1.

Ahol élünk

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYE

Kedves Olvasó!

Jövőben többször is forgathatják majd a most kézben tartott kiadványunkat. Fontos számunkra, hogy rendszerezve, informatív módon tájékoztathassuk Önöket megyénk fejlődéséről, értékeinkről, településeink kiemelt jelentőségű eseményeiről, beruházásairól.

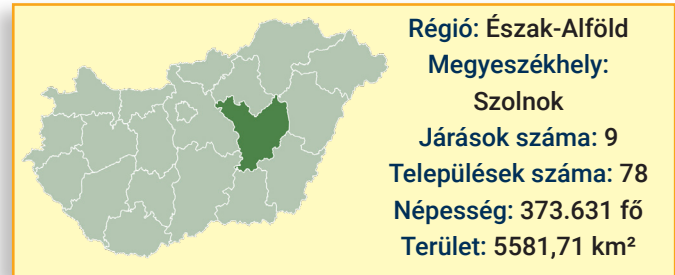
S van még egy fontos küldetésünk. Szeretnénk, ha e kiadvány segítene abban, hogy büszke Jász-Nagykun-Szolnok megyei-

nek érezzék magukat! Tudják azt, hogy van egy szűkebb hazájuk is a nagy hazában, ahol múltjukra, őseikre büszke lakosok élnek és dolgoznak elkötelezetten családjuk és főként gyermekeik jövőjéért.

Bízom abban, hogy kiadványunkban sikerül minél többet megmutatni Önöknek abból az értékeremtő munkából, ami jelenleg zajlik megyénkben, és amelynek kézzel fogható eredményei már településeink szinte mindegyikén érzékelhetőek, láthatóak. Kiadványunk olvasásához kellemes és hasznos időtöltést kívánok! Hamarosan újra találkozunk!

PIROSKA MIKLÓS elnök

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés

Kiadványunkról

A „**Megyei identitásfejlesztés Jász-Nagykun-Szolnok megyében**” című projektünk célja Jász-Nagykun-Szolnok megye településeinek közösségi kezdeményező- és cselekvőképességének fejlesztése révén kialakítható közösség- és identitásfejlesztés. Tevékenységeink közösségre hatnak, közvetve a közjót is gyarapítja, kitüntetett szerepe van a társadalmi konfliktusok megoldásában, a településhez, térséghez való kötődés erősítésében, így a társadalmi kohézió és a társadalmi befogadás biztos alapja.

Pályázatunk Jász-Nagykun-Szolnok megye identitásfejlesztésben, kulturális örökségvédelemben és közösségfejlesztésben érintett közösségeinek aktivitására, a helyi partnerség, együttműködés, a civil szféra összefogására épít.

Tevékenységeink a közösségi, térségi identitás, a településekhez, térséghez kötődés erősítését szolgálják, ennek érdekében célzott közösségi programokat, rendezvényeket valósítunk meg civil szervezetek és önkéntesek bevonásával, és a fiatalok megszólítása, a közösségi, térségi identitást erősítő akciók megvalósítása is megvalósul. Célunk, hogy

Támogatási szerződés száma:
TOP-5.3.2-17-JN1-2018-00001
Kedvezményezett:
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat

tevékenységeinken keresztül Jász-Nagykun-Szolnok megye jász és kun gyökerei, az ezekkel kapcsolatban fellelhető helyi és térségi értékek az identitásfejlesztést szolgálják, és tudatos, önmagára büszke,

- **Jász-Nagykun-Szolnok Megye Napja**
- **„Térségi-Közösségi piknik” szakmai program**
- **„Miért jó itt élni” rendezvény**
- **JÁZSZÁG Hagyományörző rendezvények**
- **Jászkun torna**
- **Megyetörténeti és megyeismereti vetélkedő**
- **Mesélő – gyerekektől gyerekeknek**
- **Megyei népismereti tábor**
- **Kun identitás erősítő rendezvény**

A projekt keretében elszámolható költség az Európai Szociális Alapból és hazai központi költségvetési előirányzatból vissza nem térítendő támogatás formájában kerül finanszírozásra.

múltját ismerő megyei közösségek erősödjenek meg.

A lakosság számára a közösségi tevékenységek elérhetővé tétele, közösségi akciók, tevékenységek, események szervezése valósul meg, egyes esetekben a remények szerint akár hagyományteremtő módon.

A fentiekben leírt célok elérése érdekében az alábbi tevékenységek megvalósítása és programok szervezése tervezett:

- **Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Élelmiszeripari Kiállítás**
- **Képes Megyei Kalendárium és öröknapnaptár**
- **Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Újság**
- **Megyei imázsfilm; spot; Nagypapaink öröksége kisfilm, népdal és nótagyűjtemény DVD**
- **Megyetörténeti tankönyv**
- **Mezőtúr-Tiszazug térség hagyományörző program**

Tisztelt Olvasó!

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat 2010–2018-as időszakának megyei közgyűlési elnökeként, jelenlegi országgyűlési képviselőként, de legfőképpen született nagykun emberként egyik fontos küldetésemnek tekintem, hogy szülőföldem értékeit, az itt őrzött értékes hagyományainkat a jászok-kunok földjén különösen, de azon túl is szeretettel és tisztelettel gondoljuk.

Nem véletlen, hogy ifjabb koromban felsőfokú tanulmányaim helyszínül éppen Kazahsztánt választottam azzal a céllal, hogy minél többet megtudhassak a gyökereimről, a kun nép Közép-Ázsiában élő őseiről.

A megszerzett tapasztalatokat, az identitásunk őrzésének, és a kötődés erősítésének fontosságát munkám során kollégáimmal együtt mindig igye-

keztünk előtérbe helyezni, melynek a megyei önkormányzat tevékenységében is számos látható nyoma van azóta.

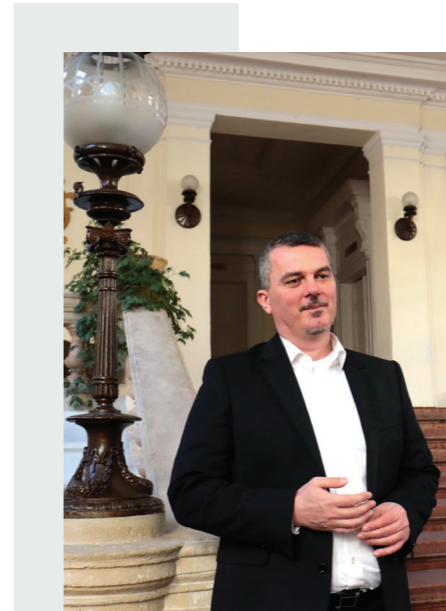
Nagyon örülök annak, hogy a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat most egy olyan projekten dolgozik, amely tovább erősítheti az „együvé” tartozást meggyékben, és számos nagyszerű programot valósít meg 2021 év végéig.

A most kézben tartott kiadvány az egyik első kézzel fogható eredménye ennek a megyei „identitás-erősítő” programnak. Benne sok érdekes, a Jász-Nagykun-Szolnok megyében folyó szorgos munka eredményeit bemutató cikkel, képpel.

Forgassák szeretettel, érdeklődéssel!

KOVÁCS SÁNDOR

*országgyűlési képviselő
a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés
volt elnöke*

A TOP-on van Jász-Nagykun-Szolnok megye

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) 2014–2020 között a hazai önkormányzatok számára a legkönnyebben elérhető közösségi – uniós és nemzeti – fejlesztési források felhasználását biztosító program.

2012-ben fordulat történt a megyei önkormányzatok szerepében: elveszítették az addigi intézményfenntartó funkciót és a fejlesztéspolitika területi centrumaivá váltak. Fő feladatuk a területfejlesztés, területrendezés, területi koordináció és vidékfejlesztés.

A 2014–2020 közötti Európai Unió fejlesztési időszakban meghatározó feladatuk az volt, hogy megalapozzák és irányítsák a megyei TOP forráskeret felhasználását, és biztosítsák az elvárt számszerűsített eredményeket. Ezt a megyei integrált területi program (ITP), a Megyei Önkormányzat Közgyűlése által elfogadott dokumentum alapján végezték, amit a forrásfelhasználás megalapozásához és szabályozásához kellett kidolgozni.

A megye **77 települése 53,786 milliárd**, Szolnok Megyei Jogú Város pedig **15,19 milliárd** forint saját kerettel rendelkezik.

A TOP országos prioritásai megyei megvalósítására 5 célkitűzés fogalmazódott meg: 1. Munkahelyteremtés és a munkába állás segítése; 2. Térségi turizmusfejlesztés; 3. Élhető, vonzó települési környezet; 4. Energiatudatos önkormányzatok; 5. Egészséges, együttműködő társadalom.

A megyében napjainkig **52,79 milliárd** forint forrás került kihelezésre, amely 308 db támogatott projektet jelent. Eddig mintegy 12 milliárd forint értékű TOP támogatással közel 90 projekt tekinthető megvalósultnak. A TOP-os forráskeret a megyébe érkezett források mintegy egynegyedét teszik ki.

Sikernek nevezhető, hogy a megye mind a 77 településén megvalósul legalább egy TOP-os támogatású fejlesztés. Több települést érintő összefogás alakult ki a turizmusfejlesztésnél, foglalkoztatási megállapodásoknál és a belvízrendezésnél.

Megvalósult fejlesztések a teljesség igénye nélkül: **18 ipari park és iparterület** bővül, létrejön **2 inkubátorház**, **24 turisztikai projekt** kapott támogatást, **9 összekötőút** kerül felújításra, **36 projekt** keretében **bölcsődék és óvodák** épülnek és újulnak meg, **20 város** központja válik élhetőbbé, **18 településen** valósul meg belvízrendezés, **80 projekt** keretében **önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése** történik meg, **39** fejlesztés érinti a **szociális és egészségügyi** alapellátást, **1** megyei és **9** járási **foglalkoztatási paktum**, valamint **1** megyei és **8** **identitást** erősítő program fut. Ezek a fejlesztések láthatóak és érzékelhetőek lesznek a megye településeinek életében. Mindezek mellett tízmilliárdos nagyságrendű újabb pályázati kiírásokra nyújthatnak be pályázatot a megye meghatározott szervezetei.

Még be sem fejeződött a TOP végrehajtása, de már meg kell fogalmazni a következő uniós fejlesztési időszak, a 2021–2027 közötti évek főbb célkitűzéseit. Bátran kijelenthető, hogy a TOP támogatásával megvalósuló megyei fejlesztések ehhez jó kiinduló bázist adnak.

LAKATOS ISTVÁN

irodavezető

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzati Hivatal
Térségfejlesztési és Külügyi Iroda

Jászkürt – Lehel kürtje

A mivesen faragott elefántcsont kürt valószínűleg a 12. század második felében Magyarországon, vagy Kijevben készült, és feltehetően becses ajándékként kerülhetett a jászokhoz.

A jász-magyarok a 16. századtól azonosítják a Jászkürtöt Lehel vezér legendás kürtjével. A Jászkürt, más néven Lehel kürtje minden korban a jászok összetartozásának legfőbb szimbólumaként szerepelt.

Az egykori jászkapitányok, mint méltóságuk jelképét ünnepi alkalmakkor övükre vagy hátukra függesztve viselték, de jeles alkalmakkor ebből ittak egymás egészségére is. Ritka alkalmakkor meg is szólaltatták, hangja hasonlít a havasi kürt hangjához.

A Jász Múzeum 141 esztendeje méltó környezetben őrzi azt a nemzeti ereklyét, amely a jász és a magyar nép történelmének egyaránt felbecsülhetetlen értékű emléke.

A kürt azonban ma sem csupán egy múzeumi tárgy, hanem napjainkban is a jász identitás egyik legfőbb kifejezője. Ennek megfelelően számos újkori szokás alakult ki körülötte a különböző helyeken és alkalmakon való megjelenésére. Különösen hangsúlyos szerepet kap a kürt a jászok világtalálkozóján és a Nemzeti Vágta döntőjén, Budapesten.

A karcagi birkapörkölt

A birkapörkölt a Nagykunság népi táplálkozásának jellegzetes gasztronómiai értéke. A Még a 18. században is hatalmas nyájak legelték a nagykunsági városok határát. A népi táplálkozásban a húsfogyasztás alapját tehát a juhhús adta. Biz a jellegzetessége a nagykunsági birkaételeknek, hogy a birkatestet egyszerre főzik meg, Karcagon öntöttvas lábasban.

A kunsági birkapörkölt teljesen eltér az Alföld többi városában szokásos ételktől, de a Kunságban belül is a karcagi igen

archaikus főzési technikát jelent. A „karcagi” jelző tehát nem elsősorban a helyszínt, hanem a főzési módot jelenti. Nem múlhat el családi ünnep anélkül, hogy ne lenne birkapörkölt az asztalon.

Lakodalomban, névestéken, vagy keresztelőn az üstben csigatésztaval főtt gyöngyi vagy tyúkhúsleves után az öntöttvas lábasban főtt birkapörkölt, mint főétel került a vendégek elé. A vacsorán a kialakult szokás szerint a pörköltbe befőzött birkafej a legtiszteltetreméltóbb személy tányérjára kerül. Ez a kun műveltség emléke kultúránkban.

Élő örökségünk ez az étel.

Jászkunsági gondolatok az identitásról

Önmeghatározásunk egyik legmélyebb, legtitokzatosabb komponense az összetartozás, a kötődés, a valahová tartozás ősi, szociális igénye. Lokális identitásunk, személyes kötődésünk pedig elsősorban egy konkrét geográfiai egységhez, születésünk helyszínéhez, családjunk, szüleink, őseink egykori és jelenlegi lakóhelyéhez, egykori és jelenlegi életünk színtereihez kapcsolódik. Helyi önazonosságtudatunk földrajzi határait számos tényező befolyásolhatja, de elvitathatatlan tény, hogy szűkebb pátriánkhoz, az otthont adó településhez, a bennünket körülvevő tájhoz, megyénkhez, hazánkhoz erős érzelmi szálakkal kötődhetünk.

A helyhez kapcsolódó identitásérzet egyúttal szilárd közösségteremtő erővel is bír, hiszen azonos érdekek, azonos értékek, közös törekvések formálják az együtt élők összetartozás tudatát, társadalmi kapcsolatainkban, együttes céljainkban pedig lépten-nyomon hangsúlyt kap a közös múlt, a közös kultúra, a „mi-tudat”, a harmónia, az

áldozatkészség, az elfogadás, vagyis a koherenciára, a toleranciára és a komplexitásra törekvés.

Minden otthonunknak tekintett, hazánknak választott táj rendelkezik különleges értékekkel, máshol fel nem lelhető sajátosságokkal. A föld, a folyók, az erdők és fák, a szántóföldek, dombok és hegyek, az élőlények, az emberek – éveink előre haladtával – mind-mind kötődésünk, önazonosságtudatunk szerves részévé válnak. Történelmi folyamatok, emberi tettek, közös célok, eszmék és gondolatok, sikerek és traumák, eredmények és kudarcok formálták

és formálják napjainkban is az adott térségre jellemző kulturális örökséget, hagyományokat. Felelősségünk abban rejlik, hogy e kultúrák pézsmé, hagyományteremtő és identitás meghatározó folyamatnak mi magunk is részesei lehetünk, aktív jelenléttel, felelős szerepvállalással válhatunk értékes közreműködőjévé, hasznos alakítójává közösségi ügyeinknek, amely által az egyben boldogulása, kiteljesedése is eredményesebb lehet.

Jász-Nagykun-Szolnok megye különös, izgalmas képződménye a magyar közigazgatás rendszerének. E tájegységeket a 19. század végén, a korábbi autonóm jász és nagykun entitások, illetve Heves és Külső-Szolnok vármegye egyes részeiből, eltérő vallás, heterogén szokások, különböző hagyományok mentén kovácsolták a „muszáj” vármegye egységévé. Éppen ezért sokszínűségében, befogadóképességében, hősiességében, kitartásában, cselekvőképességében, élni akarásában mutatkozik meg e térség igazi ereje.

A Jászkunság termékeny földjével, egyedülálló természeti értékeivel, gazdag kulturális örökségével, különleges hagyományaival ezért is kínál számtalan alkalmat a kötődésre, az azonosulásra, szülessen akár ide, vagy válassza akár otthonának ezt a tájat bárki is.

FÜLÖP TAMÁS
dékán

Neumann János Egyetem

Jászberény

Jászberény Városi Önkormányzat „Új, 6 csoportos városi bölcsőde kialakítása Jászberényben” címmel pályázott és valósított meg sikeresen egy új, 3 nevelési egységes, 6 foglalkoztató bölcsőde építését, mely a város egyik körbeépített, de üres területén a Magyar utca és Vásárhegyi utca között található terület 3800 m² nagyságú telekrészén valósult meg.

Az Európai Regionális Fejlesztési Alap által támogatott beruházás során egy korszerű, a mai energetikai követelményeknek megfelelő bölcsőde épült, amely hosszú távon is költséghatékonyan üzemeltethető és fenntartható.

A tervezésnél fontos szempont volt, hogy logikus, egyszerű, jól átlátható alapképlete legyen az épületnek. A lágy belső formák, a kis zegzugok, vagy éppen kucskók a gyermeki lét játékos világát teszik gazdagabbá.

Az épület anyaghasználatára jellemző, hogy egyrészt a tradicionális Kárpát-medencei modellt használja, másrészt olyan anyagok kerültek betervezésre, amelyek a hazai építési gyakorlathoz jól illeszkednek. Falazott vakolt és téglaburkolatos kerámiafalak, magastetős fa fedélszék, hód farkúcserep és fémlemezfedés, faszervezetű teraszok jelennek meg az épületen.

A fejlesztés eredményeként teljeskörűen akadálymentesített épület került

megépítésére, melynek megközelítése és használata nemcsak a mozgásukban korlátozott, hanem a látás-, hallássérült és értelmi fogyatékos személyek számára is lehetőség szerint önállóan elérhető.

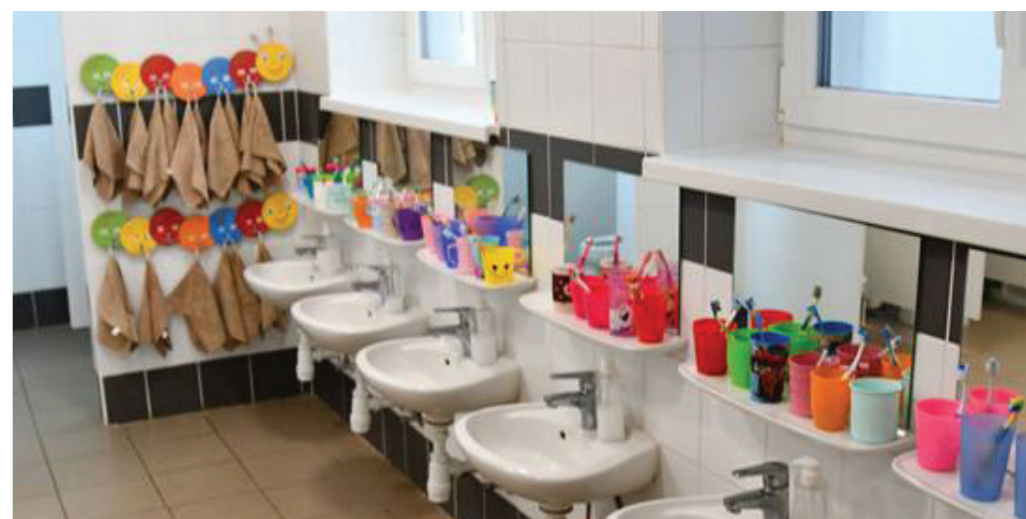
A projekt során nemcsak egy új, a mai kor követelményeinek és a jövő kihívásainak megfelelő épülettel gazdagodott a város, hanem egy korszerű, magas minőségi színvonalat támaztó szakmai program is megvalósul. A fejlesztés a bölcsődei férőhelyek száma 16 fővel növekszik. A projekt a munkahelyteremtéshez is hozzájárul: az új bölcsődei intézmény működtetéséhez 3 fő új dolgozó felvételére lesz szükség.

Projekt azonosító száma: TOP-1.4.1-15-JNI-2016-00026

Mezőtúr

Az uniós támogatásból megvalósult projekt célja a Mezőtúr Városi Intézményi színhelyként működő önkormányzati fenntartású, 5000 Mezőtúr, Zrínyi utca 1. szám alatti Csoda-vár Központi Óvoda fejlesztése eszközbeszerzéssel, a játszóudvar felújítása, ezáltal a gyermekek tehetséggondozásához elengedhetetlenül fontos korszerű, fejlesztést segítő játékok biztosítása.

A projekt keretében megvalósult fejlesztés eredményeként a város központjában működtetett nyolc csoportos, kétszintes óvodában elhelyezésre kerültek a projekt

keretében beszerezett EU szabványnak megfelelő udvari játékok, kerti bútorok, játéktárolók, melyek nagy részben a gyermekek nagymozgásos tevékenységeit segítik, fejlesztik a kicsik egyensúlyi rendszerét, erősíti izomzataikat.

A fentiek szerint megvalósult beruhásként egy korszerűen berendezett, a gyermekek életkorának megfelelő fejlesztő játékokkal felszerelt modern óvoda, egészséges környezetet biztosító játszóudvarral.

Projektazonosító száma: TOP-1.4.1-15-JNI-2016-00029

Törökszentmiklós

A Törökszentmiklósi Református Egyházközség a kisgyermek mozgásfejlesztését és egészségnevelését tűzte ki célul a települési református óvoda fejlesztésére elnyert támogatásában.

A kisgyermek kelles és hasznos időtöltéséhez egy régóta vágyott tornaszobát és ahhoz kapcsolódó szociális helyiséget alakítottak ki, és az óvoda szakmai programjához illeszkedő eszközbeszerzés és bútorcseré is megtörtént. Az épület korszerűsítésével átalakították a konyhát, az óvónők részére irodát hoztak létre, orvosi szoba elkülönítő létesült, a dolgozók részére megfelelő öltöző-zuhanyzót alakítottak ki. Az infrastrukturális fejlesztésnek köszönhetően 1 fő óvodai dolgozóval bővült a személyi állomány.

Megtörtént az épület energiabarát szemléletű felújítása is, a külső hőszigeteléssel, nyílászárók cseréjével, energiatermelő napelemek telepítésével és új kondenzációs gázkazán beépítésével jelentős energia megtakarítás valósulhat meg.

Projektazonosító száma: TOP-1.4.1-15-JN1-2016-00029

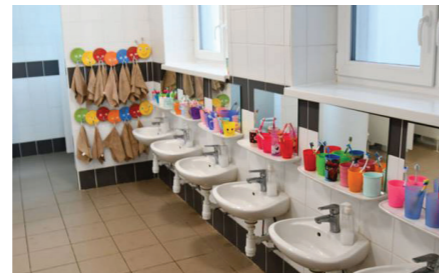
A nagyiváni Hat Szín Virág Tagóvoda beruházása keretében megújult a gyermekek játszóudvara, környezete akadály mentesítve lett. Az óvoda épülete és udvara a támogatásnak köszönhetően új egységes szerkezetet kapott. A beruházás eredményeképpen megfelelő méretű csoportszobák és öltöző áll rendelkezésre, valamint fejlesztő szoba segíti a felzárkóztatást. Az óvoda tetőterének bővítése is megtörtént, ahol vezetői iroda, nevelői szoba-könyvtár, személyzeti és konyhai dolgozók öltöző és tisztálkodásra alkalmas helyiségek, illetve teakonyha került kialakításra.

Megújult az óvoda főzőkonyhája és kapcsolódó helyiségei, az új technológia teljesen megfelel a szakmai kritériumoknak. Kondenzációs kazán és napelemek elhelyezésével az intézmény fenntartási költségei várhatóan jelentős mértékben csökkennek majd.

Projektazonosító száma: x

Nagyiván

Zagyvarékas

A fejlesztés során az óvodai intézmény egy új épületszárnyal bővült, melyben egy új tágas csoportszoba, mosdó és öltöző kapott helyet. Emellett egy új fejlesztő szoba is létesült, ami segíti a tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő kisgyermek felzárkózását. Az önkormányzat a beruházással további 20 fő kisgyermek zavartalan ellátását tudja biztosítani.

Az épület külső és belső akadálymentesítése is megtörtént, a hosszú távú gazdaságos működéshez új napelemeket szereltek fel. Eszközbeszerzésre is lehetőség nyílt, ezek többnyire bútorok, berendezési tárgyak, szerepjátékokhoz szükséges kiegészítők és a mindennapos működéshez szükséges eszközök.

A projekt sikeres megvalósítása lehetővé teszi 120 fő óvodáskorú kisgyermek kényelmes és biztonságos elhelyezését, és hozzájárul az itt dolgozók munkakörülményeinek minőségbeli javításához.

Projektazonosító száma: TOP-1.4.1-15-JN1-2016-00005

Alattyán

A projekt keretében az átfogó korszerűsítésnek köszönhetően a gyermekek és az épületben dolgozók hosszú távon is gazdaságosan üzemeltethető, komfortosan felújított épületet vehettek birtokba.

A beruházás magában foglalta az épület teljes külső falazati hőszigetelését, részleges nyílászáró-cseréjét, padlástfedém szigetelését. A fűtés-korszerűsítés jegyében modern kondenzációs kazánt szereltek be, a csoportszobák radiátorait termosztatikus szelepekkel látták el. Felújították az elavult víz-szennyvíz hálózatot és a vizesblokkokat is.

Egy akadálymentes mellékhelyiséget is kialakítottak és akadálymentessé tették az épület bejáratát, ami a már meglévő akadálymentes parkolótól így könnyen megközelíthetővé vált mindenki számára.

Projektazonosító száma: TOP-1.4.1-15-JN1-2016-00017

TELEPÜLÉSEK, AMELYEKET JELEN KIADVÁNYUNKBAN MEGISMERHET

„Ahol élünk”

Jász-Nagykun-Szolnok megye

Kiadja: Jász-Nagykun-Szolnok Megyei
Önkormányzat

a „Megyei identitásfejlesztés

Jász-Nagykun-Szolnok megyében” című
TOP-5.3.2-17-JN1-2018-00001 projekt
keretén belül.

A kiadásért felelősa Jász-Nagykun-Szolnok

Megyei Önkormányzat.

Minden jog fenntartva.

Az esetleges nyomdai hibákért
a kiadó felelősséget nem vállal.

